

Torah from Around the World

Misschien is de vraag naar het geloof in God niet zo belangrijk voor mij. Wat voor mij wel heel belangrijk is, is het verhaal dat wordt verteld en dat is verteld door meer dan honderd generaties Joden, duizenden jaren lang, en de macht die dat verhaal heeft in mijn leven en in dat van mijn familie.

Jonathan Safran Foer

Sjabbat 28 mei 2022/ 27 Ijar 5782, Bechoekotai, Wajikra/Leviticus 26:3 - 27:34

Tanach blz. 254 - 260

Haftara: Jesjaja 24: 1 - 23

Tanach blz. 837 - 838

Vertaler: Benjamin Cohen

Commentaar: **Rabbin Lewis Eron** is voormalig directeur van religieuze zaken voor Lions Gate zorggemeenschap, en geestelijk leider voor de Joodse Federatie van Zuid-New Jersey (gepensioneerd).

Oorspronkelijke Engelse tekst: <https://www.reconstructingjudaism.org/dvar-torah/blessings-and-curses/>

Zegeningen en vervloekingen

Aan het einde van de traditionele Birkat HaMazon, het dankgebed na de maaltijd, staat een vers uit het Boek der Psalmen dat luidt: "*Ik ben jong geweest en nu ben ik oud. Nooit zag ik een rechtvaardige aan zijn lot overgelaten, noch zijn kinderen bedelen om brood.*" (Psalm 37:25). Het is een van een reeks Bijbelverzen die God erkennen als degene die alles in stand houdt. Er zijn veel manieren om het vers te zingen, maar ik heb geleerd mijn stemvolume te laten zakken wanneer ik bij deze passage kwam en het fluisterend te zeggen. Waarom? Omdat het geen nauwkeurige beschrijving is van het leven zoals we het kennen en omdat het een bron van pijn kan zijn voor iemand met wie we misschien samen hebben gegeten.

In de loop van mijn carrière als rabbijn, na vele maaltijden te hebben gedeeld met vele goede zielen die toevallig ziek, verarmd, verlaten en verloren waren, ben ik die les van spirituele gevoeligheid gaan waarderen. De wereld waarin we leven is veel te ingewikkeld om te worden verklaard door de eenvoudige morele berekening dat rechtvaardigen worden beloond en goddelozen worden gestraft. Toch lijkt deze ogenschijnlijk eenvoudige vergelijking een belangrijke rol te spelen in het geloof van onze Bijbelse voorouders. De lijsten met zegeningen en vloeken die in de sidra *Bechoekotai* aan het einde van het boek Leviticus staan, evenals een vergelijkbare lijst aan het einde van het boek Deuteronomium, lijken de overtuiging te ondersteunen dat succes en voorspoed de zegen zullen zijn van degenen die gehoorzaam zijn aan het Verbond van ons volk met de Eeuwige, en dat degenen die niet gehoorzamen en de richtlijnen negeren, door nederlaag en rampspoed zullen worden vervloekt.

Maar onze voorouders waren geen simpele mensen. Ze waren zich ervan bewust dat in onze huidige wereld de droom van een evenredige beloning voor goed en kwaad niet meer dan een drogbeeld was. De Tenach getuigt van hun geestelijk begrip dat het mysterie van Gods gerechtigheid veel subtieler was dan een eenvoudige rekensom van beloning en straf. Het boek Job haalt de *quid pro quo* verklaring van het lijden onderuit, en veel van onze meest troostende psalmen drukken de pijn en het verdriet van goede en vrome mensen uit. Zij wisten, zoals wij weten, dat het leven in de huidige wereld niet zulke eenvoudige regels volgt.

Dus moeten we de opsommingen van zegeningen en vervloeking, zoals die in de sidra van deze week, niet lezen als een beschrijving van de wereld waarin we leven, maar eerder als een visie op de wereld zoals die zou moeten zijn. Het is een bevestiging van het geloof van onze voorouders in Gods soevereiniteit en hun geloof dat in de toekomst Gods heerschappij in zijn volheid zal worden geopenbaard. Door het gebruik van zegeningen en vloeken, gebruikt onze Tora de literaire tradities van het Oude Nabije Oosten om Gods soevereiniteit

uit te drukken. Wetscodes uit het oude Mesopotamië, zoals de wetten van Hammurabi, eindigen vaak met een beschrijving van de zegeningen en vervloekingen die de goddelijke beschermheer van de code zal doen komen over degenen die de voorschriften ervan gehoorzamen of niet gehoorzamen. Geleerden hebben erop gewezen dat parallellen tussen vazalverdragen uit het Oude Nabije Oosten, met inbegrip van lijsten van zegeningen en vloeken die vergelijkbaar zijn met die in onze sidra, de duurzame verbondsrelatie tussen het volk Israël en onze Goddelijke Heerser onderstrepen.

Onze voorouders begrepen dat Gods soevereiniteit in hun tijd niet volledig aanwezig was, maar dat op een dag alles rechtgezet zou worden. Hun wereld was, zoals onze wereld nog steeds, een gevaarlijke plaats. Hun thuisland, het land Jisraëel, was een kleine natie omringd door vijanden. Hun economisch voortbestaan hing af van de onvoorspelbare winterregens. Welvaart, gezondheid en een lang leven waren maar al te vaak vluchtige dromen. De belofte van een toekomstig herstel van het lot van Jisraëel na een periode van oordeel, die het gedeelte over zegeningen en vervloekingen in onze sidra afsluit, drukt hun geloof in een veilige en rechtvaardige toekomst uit.

De zegeningen en vervloekingen die hier zo zorgvuldig worden gepresenteerd, zijn geen weerspiegeling van een gemakkelijke manier om beloning en straf te begrijpen. Onze voorouders wisten dat het leven en zijn uitdagingen niet zo eenvoudig konden worden verklaard. De zegeningen en vervloekingen die we lezen wanneer we aan het einde van het boek Leviticus komen, zijn geen expliciete beschrijving van onze wereld, maar een hoopvolle droom van een betere en rechtvaardigere toekomst. Ze drukken, in de stijl en context van een oude wet uit het Nabije Oosten, de poëtische visie van de psalmist uit dat op een dag in de toekomst de hele schepping zich zal verheugen als God tevoorschijn komt om de aarde te regeren.

*“Laat de hemel verheugd zijn, de aarde juichen,
de zee bruisen, met alles wat daar leeft.
Laat het veld verblijd zijn en alles wat daar groeit,
laten alle bomen jubelen
voor de Eeuwige, want Hij is in aantocht,
in aantocht is Hij als rechter van de aarde.
Rechtvaardig zal Hij de wereld berechten,
eerlijk oordelen over de volken.”*

(Psalm 96)